

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 38/18

Λουξεμβούργο, 10 Απριλίου 2018

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-89/17
Secretary of State for the Home Department κατά Rozanne Banger

Κατά τον γενικό εισαγγελέα Bobek, όταν πολίτης της Ένωσης επιστρέφει στο κράτος μέλος καταγωγής του, το κράτος μέλος αυτό οφείλει να διευκολύνει την είσοδο και τη διαμονή του συντρόφου του πολίτη ο οποίος είναι υπήκοος τρίτης χώρας και με τον οποίον αυτός έχει συνάψει ή συσφίξει οικογενειακούς δεσμούς σε άλλο κράτος μέλος

Η απαίτηση διευκόλυνσεως δεν συνεπάγεται την αυτοδίκαιη απονομή δικαιώματος διαμονής, αλλά πάντως επιτάσσει το κράτος μέλος να διενεργεί εκτενή εξέταση της προσωπικής καταστάσεως του υπηκόου τρίτης χώρας και να αιτιολογεί κάθε άρνηση εισόδου ή διαμονής

Η R. Banger, υπήκοος Νότιας Αφρικής, είναι η σύντροφός του P. Rado, ο οποίος είναι Βρετανός υπήκοος. Η R. Banger και ο P. Rado συζούσαν, από το 2008 έως το 2010, στη Νότια Αφρική, προτού μετοικήσουν στις Κάτω Χώρες. Στη R. Banger χορηγήθηκε από τις ολλανδικές αρχές δελτίο διαμονής, ως μέλος της οικογένειας υπό την ευρεία έννοια ενός πολίτη της Ένωσης, σύμφωνα με την οδηγία για την ελεύθερη κυκλοφορία¹.

Η οδηγία επιτάσσει τα κράτη μέλη να διευκολύνουν την είσοδο και τη διαμονή του συντρόφου με τον οποίον ο πολίτης της Ένωσης έχει σταθερή σχέση, όταν ο πολίτης της Ένωσης μεταβαίνει σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο του οποίου είναι υπήκοος. Όταν τα πρόσωπα αυτά υποβάλλουν αίτηση, τα κράτη μέλη οφείλουν να διενεργούν εκτενή εξέταση της προσωπικής καταστάσεως και να αιτιολογούν κάθε άρνηση εισόδου ή διαμονής.

Το 2013 η R. Banger και ο P. Rado μετοίκησαν στο Ηνωμένο Βασίλειο και η R. Banger υπέβαλε αίτηση να της χορηγηθεί δελτίο διαμονής. Ο Secretary of State for the Home Department (Υπουργός Εσωτερικών) απέρριψε την αίτηση της R. Banger, στηριζόμενος στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου με την οποία μεταφέρθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη η οδηγία για την ελεύθερη κυκλοφορία. Η νομοθεσία αυτή ρυθμίζει τα δικαιώματα των μελών της οικογένειας των υπηκόων Ηνωμένου Βασιλείου οι οποίοι επιστρέφουν στο εν λόγω κράτος μέλος μετά την άσκηση δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας. Για να θεωρηθεί η αιτούσα μέλος της οικογένειας Βρετανού πολίτη, θα έπρεπε να είναι είτε σύζυγος είτε καταχωρισμένη σύντροφος του Βρετανού πολίτη. Η R. Banger δεν είχε συνάψει γάμο με τον P. Rado κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεώς της περί διαμονής και, ως εκ τούτου, η αίτησή της απορρίφθηκε.

Η R. Banger άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως του Secretary of State (Υπουργού Εσωτερικών). Το Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [εφετείο διοικητικών διαφορών (τμήμα μεταναστεύσεως και ασύλου), Ηνωμένο Βασίλειο] αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα όσον αφορά την ορθή ερμηνεία της οδηγίας για την ελεύθερη κυκλοφορία και όσον αφορά τις συνέπειες που έχει για την υπό κρίση υπόθεση η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Singh². Κατά την εν λόγω νομολογία, όταν πολίτες της Ένωσης επιστρέφουν στο κράτος μέλος της ιθαγένειάς τους μετά την άσκηση δικαιώματος διαμονής σε άλλο κράτος μέλος, τα μέλη της οικογένειάς τους πρέπει να απολαύουν τουλάχιστον των ιδίων

¹ Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ 2004, L 158, σ. 77) (οδηγία 2004/38).

³ Απόφαση της 7ης Ιουλίου 1992, Singh ([C-370/90](#)).

δικαιωμάτων με αυτά που θα τους αναγνωρίζονταν, βάσει του δικαίου της Ένωσης, σε άλλο κράτος μέλος. Ωστόσο, η υπόθεση αυτή αφορούσε τη σύζυγο πολίτη της Ένωσης, ενώ η υπό κρίση υπόθεση αφορά ένα μη έγγαμο ζεύγος.

Ως εκ τούτου, το Upper Tribunal [εφετείο διοικητικών διαφορών] ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν οι αρχές που καθιερώθηκαν με την απόφαση Singh έχουν επίσης εφαρμογή στις περιπτώσεις που ο υπήκοος της τρίτης χώρας δεν έχει συνάψει γάμο με τον πολίτη της Ένωσης ο οποίος επιστρέφει στο κράτος μέλος καταγωγής του. Ζητεί επίσης να διευκρινιστεί αν πρέπει να θεωρηθεί παράνομη, υπό το πρίσμα του δικαίου της Ένωσης, η απόφαση να μη χορηγηθεί άδεια διαμονής, εφόσον αυτή δεν στηρίζεται σε εκτενή εξέταση της προσωπικής καταστάσεως του αιτούντος και δεν είναι δεόντως ή επαρκώς αιτιολογημένη.

Με τις σημερινές του προτάσεις, ο γενικός εισαγγελέας M. Bobek επισημαίνει, κατ' αρχάς, ότι το Δικαστήριο έχει επιβεβαιώσει, σε διάφορες περιπτώσεις, ότι οι κανόνες της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία μπορούν επίσης, δυνάμει των Συνθηκών, να εφαρμοστούν κατ' αναλογία σε περιπτώσεις που αφορούν πολίτες της Ένωσης οι οποίοι επιστρέφουν στο κράτος μέλος της ιθαγένειάς τους μετά την άσκηση δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας. Η λογική στην οποία στηρίζεται η εν λόγω νομολογία είναι ότι ο πολίτης θα μπορούσε, σε διαφορετική περίπτωση, να αποτραπεί από το να αφήσει τη χώρα καταγωγής του προκειμένου να ασκήσει οικονομική δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος, αν δεν ετύγχανε, κατά την επιστροφή του, διευκολύνσεων σχετικών με την είσοδο και τη διαμονή τουλάχιστον ισοδυνάμων προς εκείνες των οποίων θα ετύγχανε στο έδαφος άλλου κράτους μέλους. Η λογική αυτή έχει πλήρη εφαρμογή και σε σχέση με τα «μέλη της οικογένειας υπό την ευρεία έννοια», συμπεριλαμβανομένων των μη έγγαμων συντρόφων των πολιτών της Ένωσης.

Ωστόσο, ο γενικός εισαγγελέας υποστηρίζει ότι το Δικαστήριο θα πρέπει, αντί της αιτιολογίας ότι ο πολίτης αποθαρρύνεται *ex ante*, να δώσει μεγαλύτερη έμφαση στο ότι δεν πρέπει αυτός, εν τέλει, να *τιμωρείται ex post*, επειδή άσκησε δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας. Φρονεί ότι τέτοιο μειονέκτημα προκύπτει στις περιπτώσεις που, καίτοι οι «παλιννοστούντες» πολίτες υπόκεινται στο ίδιο ρυθμιστικό καθεστώς όπως οι υπήκοοι της χώρας οι οποίοι ουδέποτε άσκησαν δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας, η εθνική νομοθεσία δεν αναγνωρίζει εντούτοις τους οικογενειακούς δεσμούς που έχουν συναφθεί ή συσφιχθεί σε άλλο κράτος μέλος. Κατά την άποψή του, οι αντικειμενικά διαφορετικές καταστάσεις δεν μπορούν και δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο.

Ως εκ τούτου, ο γενικός εισαγγελέας συμπεραίνει ότι το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί ότι **ο υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος είναι σταθερός σύντροφος πολίτη της Ένωσης που άσκησε το δικαίωμά του περί ελεύθερης κυκλοφορίας πρέπει, μετά την επιστροφή του πολίτη της Ένωσης στο κράτος μέλος καταγωγής του, να μην υφίσταται μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από την προβλεπόμενη στην οδηγία για τα μέλη της οικογένειας υπό την ευρεία έννοια των πολιτών της Ένωσης που ασκούν το δικαίωμά τους περί ελεύθερης κυκλοφορίας σε άλλα κράτη μέλη.**

Εν συνεχεία, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι **η διάταξη της οδηγίας που επιτάσσει τα κράτη μέλη να διευκολύνουν την είσοδο και τη διαμονή των υπηκόων τρίτης χώρας με τους οποίους οι πολίτες της Ένωσης έχουν σταθερή σχέση δεν παρέχει αυτοδικαίως δικαίωμα διαμονής.** Ως εκ τούτου, το συναχθέν από τον γενικό εισαγγελέα συμπέρασμα ότι η εν λόγω διάταξη πρέπει να εφαρμόζεται κατ' αναλογία στους πολίτες της Ένωσης που επιστρέφουν στο κράτος μέλος καταγωγής τους **δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αυτοδίκαιη αναγνώριση δικαιώματος διαμονής, στο κράτος μέλος καταγωγής, υπέρ του συντρόφου τους που είναι υπήκοος τρίτης χώρας.** Αντιθέτως, η διάταξη αυτή πρέπει να έχει εφαρμογή στους «παλιννοστούντες» πολίτες κατά τον τρόπο που αυτή θα εφαρμοζόταν στους πολίτες που ζουν σε άλλο κράτος μέλος.

Ο γενικός εισαγγελέας αναγνωρίζει ότι η οδηγία καταλείπει στα κράτη μέλη **ορισμένο βαθμό διακριτικής ευχέρειας όσον αφορά τις συγκεκριμένες προϋποθέσεις και παραμέτρους που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε συνάρτηση με τις αιτήσεις εισόδου και/ή διαμονής που υποβάλλονται από τους συντρόφους που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας.** Επισημαίνει, ωστόσο,

ότι, όπως προκύπτει σαφώς από την οδηγία, η εν λόγω διακριτική ευχέρεια περιορίζεται από i) την απαίτηση να διασφαλίζεται ότι «τα μέλη της οικογένειας υπό την ευρεία έννοια» τυγχάνουν καλύτερης αντιμετώπισης από ό,τι η γενική κατηγορία των υπηκόων τρίτης χώρας και ii) την υποχρέωση που υπέχουν τα κράτη μέλη να διενεργούν εκτενή εξέταση της προσωπικής καταστάσεως του εκάστοτε αιτούντος και να αιτιολογούν κάθε άρνηση εισόδου ή διαμονής.

Επιπλέον, κατά τον γενικό εισαγγελέα, η έκδοση δελτίου διαμονής σε άλλο κράτος μέλος δεν συνεπάγεται, κατ' ανάγκη, την απονομή δικαιώματος διαμονής στο κράτος μέλος καταγωγής του πολίτη της Ένωσης (ή σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος). Η υποχρέωση διευκόλυνσεως δεν ισοδυναμεί με υποχρέωση απονομής δικαιώματος και η ευχέρεια που παρέχεται στα κράτη μέλη να καθορίζουν δικά τους, διαφορετικά κριτήρια σημαίνει ότι δεν υφίσταται «υποχρέωση αμοιβαίας αναγνωρίσεως» ή απαίτηση διασφαλίσεως τουλάχιστον της ίδιας ή και καλύτερης αντιμετώπισεως σε σύγκριση με το προηγούμενο κράτος μέλος υποδοχής.

Στην υπό κρίση υπόθεση, ο γενικός εισαγγελέας συμπεραίνει ότι το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί ότι, όπως προκύπτει από τη συνδυαστική ερμηνεία των κανόνων για την ελεύθερη κυκλοφορία που περιλαμβάνονται στις Συνθήκες και στην οδηγία, η R. Banger έχει δικαίωμα να ζητήσει να εξεταστεί εκτενώς η αίτησή της για χορήγηση άδειας διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο και να λάβει αιτιολογημένη απάντηση σε περίπτωση που δεν της επιτραπεί η είσοδος ή η διαμονή με βάση την εξέταση αυτή. Η εν λόγω εξέταση πρέπει να έχει ως αντικείμενο, συγκεκριμένα, την προσωπική της κατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της σχέσεώς της με τον πολίτη της Ένωσης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582